

N:o 131.

Af herr **L. Jönsson** i Sandby, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående arméns pensionskassa m. m.

Såsom en följd af det vid 1877 års riksdag fattade beslut om det tvungna, tidiga afskedstagandet för kompanichefer m. fl. blef det sedan år 1858 utgående extra anslaget af 85,000 kronor till arméns pensionskassa för beredande af fyllnadspension åt arméns befäl förhöjdt till 900,000 kronor, hvilken anslagssumma i form af kreditiv årligen anvisades till 1887 års senare riksdag, då Kongl. Maj:t föreslog och Riksdagen beviljade ytterligare förhöjning af nämnda anslag till 1,125,000 kronor, dervid Riksdagen i den till Kongl. Maj:t den 7 juli sistnämnda år aflåtna skrifvelse anförde följande:

»Då det höga anslag, som hittills utgått till arméns pensionskassa, nu, på grund af hvad Eders Kongl. Maj:t anført, måste höjas och, efter hvad Riksdagen inhemtat, anledning är att befara, att, om nu gällande bestämmelser bibehållas, detsamma inom en snar framtid ytterligare måste förhöjas, har Riksdagen ansett angeläget vara att uttala önskvärdheten af åtgärders vidtagande för att motverka sådan ytterligare förhöjning.

Enligt nu gällande bestämmelser äro officerare af kompaniofficers grad under vissa vilkor vid 50 års ålder berättigade och vid 53 års ålder förpligtade att afgå med pension. Om icke de fleste, så dock ett flertal af dem, besitta vid sistnämnda ålder otvifvelaktigt ännu den kraft och uthållighet, att de, utan men för härens krigsduglighet, skulle kunna kvarstå i tjensten ännu någon tid, t. ex. till 55 års ålder eller till samma ålder som deras vederlikar vid flottan. Vidare har det synts

Riksdagen ej obilligt, om de officerare, som hädanefter antagas, ålades att i någon högre mån än nu bidra till sin framtida pensionering, så att åtminstone det bidrag af kreditivet, som för närvarande utgår till upprätthållande af arméns pensionskassas egen pensionering, måtte kunna nedsättas. På här antydda sätt har Riksdagen trott, att det utan olägenhet skulle kunna låta sig göra att åstadkomma, om icke en minskning i anslagets nuvarande belopp, så åtminstone en motvigt mot en ytterligare förhöjning deraf.

Under uttalande häraf och under förhoppning, att Eders Kongl. Maj:t ville åt saken egna en närmare utredning i det af Riksdagen antydda syftet, får Riksdagen anmäla, att Riksdagen bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning.»

Vid de af Riksdagen i skrifvelsen gjorda uttalanden har Kongl. Maj:t, så vidt jag vet, icke fäst afseende eller låtit vidtaga någon åtgärd i det af Riksdagen angifna syfte, utan har fastmera omförmälda anslag, som efter 1892 års riksdag förvandlats till ett på extra stat anvisadt förslagsanslag, under senare åren ökats till 1,540,000 kronor, hvilket belopp äfven vid denna riksdag i Kongl. Maj:ts proposition föreslås.

Då genom urtima Riksdagens beslut år 1892 antalet af officerare betydligt ökats, och de försök, som såväl 1892 som 1893 inom riksdagen gjorts för bestämmande om längre tjänstetid för officerare, icke föranledt önskad resultat, finner jag, på samma gång jag fruktar därför, att framställning om ytterligare förhöjning i merberörda anslag inom kort kommer att göras och derefter, i mån som pensionstagarne ökas, förnyas med ständig stegring af beloppet, tillika goda skäl att befara, det arméns pensionskassas nuvarande tillgångar med inberäkning af det nu sedan några år utgående extra anslag icke finnas i rimligt förhållande till de förbindelser, kassan nu har och framdeles får att uppfylla, hvarför en utredning härom synes mig vara af behovet påkallad.

Riksdagen torde hafva i minne resultatet af den utredning, som en af Kongl. Maj:t tillsatt komité för ordnandet af pensionsväsendet för statens civile tjänsteinnehafvare verkstälde beträffande ställningen af civilstatens pensionskassa. Denna komité, som avslutade sitt arbete den 28 maj 1894, yttrar, sid. 201:

»Beträffande dervid civilstatens pensionsinrättning hade komitén vunnit upplysning, att denna pensionsinrättning, i stället för att, såsom ansetts sannolikt, ega öfverskott, vid 1886 års slut befann sig i en sådan ställning, att den hade behof af en ytterligare stadigvarande års-

inkomst af 252,864 kronor, och att således i pensionsinrättningen vid nämnda tidpunkt förefans en kapitalbrist, uppgående, efter en räntefot af 3½ procent, till öfver 7 millioner kronor.»

Detta var enligt beräkning år 1889, men efter en af komitén år 1891 företagen ny utredning framgick, att med tillämpning af då gällande löne- och pensionsbestämmelser statens årliga utgifter skulle efter 30 år komma att uppgå till 3,563,000 kronor, hvarefter komitén föreslog en del åtgärder, som för statsverket skulle inbespara en million kronor årligen.

Hysande den förhoppning, att vid företagande af en liknande utredning beträffande arméns pensionskassa, hvilken utredning jag på förut anförda skäl finner högst behöflig, komiterade eller de, som få sig sådan utredning anförtrödd, skola finna utvägar, vare sig genom förlängd tjänstetid eller högre afgift af delegarne, att för staten göra besparingar i de stora anslag till arméns pensionskassa, som redan nu utgå och som otvifvelaktigt, med bibehållande af nuvarande förhållanden, framdeles måste väsentligt ökas, får jag, samt i anledning af hvad jag för öfrigt anført, vördsamt hemställa,

att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t anholder,

att Kongl. Maj:t täcktes låta utreda arméns pensionskassas nuvarande ställning och i hvad mån kassan med sina tillgångar kan fullgöra sina nuvarande och blifvande förbindelser;

samt att afgifva förslag till åtgärder för besparing af de till denna kassa nu erforderliga extra statsanslag.

Stockholm den 27 januari 1896.

Lasse Jönsson.